



KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Piaczsor 452 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.
{ Ára évnegyedre 3 ft. o. ó. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik. }

KIADÓ-HIVATAL:
Középntca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, aug. 16-kán 1862.

(D) A vasut ügye. A mint lapunk utóbbi számában közöltük, a magyar gazdasági egyesület ő Felségénél kihallgatásban részesült s vasutunk érdekében a legfelsőbb gyámolítás meg lön ígérve, mi helyt a szükséges pénzeszközök elő lesznek teremtve.

A mint lapunk 118-dik száma vezércikkében fejtegettük, a tükepenzesek megnyerhetésére nézve főkérvén, hogy a vonalra kiadandó költséget kevesbitsük, a földterület és munkaerő s más a vas-
utra szükséges anyagok felajánlása által.

Meg kell fontolnunk azt, hogy ezen Erdélyre nézve életkérdés éppen most áll a válság pontján. Ő Felsége ígérte ugyan gyámolítását a nagyváradi kolozsvári vonal iránt, de egyszersmind kifejezte, hogy vagy ennek vagy az arad-szebeni vonalnak mielőbb meg kell lennie. Tehát azé a jövő, a melyik gyorsabban teremti elő a pénzeszközöket.

Bécsből azon értesítést veszszük, hogy az arad-szebeni vonal érdekeltjei minden követ megmozdítottak céljuk elérésére; a váradi-brassói vonalnak az általános részvét erkölcsi hatalmát kell szembe állítani a tükepenzesektől inkább gyámolított ellenvonallal szemben.

Pesttől Brassóig csak egy gondolat, egy óhajlás lehet: buzogni ezen egész királyságot átmetsző vonal mellett, s Pesttől Brassóig mindenkit a haza iránti kötelesség szólít arra, hogy a vonalt anyagi segedelemmel gyámolítsa!

A hazafi kötelesség ezen felfogásának fényes adatát van szerencsénk közölni.

Hazánk egyik kitérő férfa gróf Mikes Benedek ő mlga a kolozsvár-brassói vonalra tizezer napszámot vagy ennek megváltására négyezer o. é. forintot, ezen kívül a krasznaí birtokán átvonuló egy mértföldnyi hosszú vonalra ingyen helyet, valamint ingyen helyet a pályaudvarra, és az e ponton szükségelt épületekre megkívántató fenyőfa összeget ajánlotta fel.

Ezen fényes hazafitt előtt méltán kalapot emelhetünk; de egyszersmind e lelkes előpélda méltán kecsgetet azon reménnyel, mikép hazánkiai fel-fogják, hogy itt igazán életkérdés forog fen anyagi jobb létünk, a nyomoriból kibontakozásunk kérdése, és ha most minden áldozattal nem sietünk a kérdést részünkre kedvezőleg oldani meg: a késő megbánás, és az anyagi jólét terén évszázadig való visszaesés keserű gyümölcse fog részünkre megte-remni.

Ha jól vagyunk értesülve, a vasuti bizottmány elnöksége gondoskodik a Királyhágón innen alkal-mat nyújtani arra nézve, hogy Erdély saját érdeke iránti kötelességét teljesítse. Célul van tűzve, hogy ezen részek minden törvényhatóságai, közsé-gei s egyénei megtaláltassanak ajánlataik megtéte-lére.

Jövünk iránt kellene kétségbeesnünk, ha fölte-hetnők, hogy ezen eljárás sikerre ne vezetne; életbe vágó érdekeink félreismerése s elhanyagolásának adnók tanujelét, ha közbübsők maradnánk azon fon-tos kérdés iránt, mely tőlünk oly anyagi áldozatot kíván, a mi az anyagi jólét fokozása és biztosítása által, ugy az országra, mint az egyesekre nézve gyorsan fizeti vissza a reá tett áldozatot. Nem is áldozat ez tulajdonképp, hanem felpénz jövő elő-menetelünkre, életbiztosítási előleg, mely egy haza s benne az egyének jobb jövőjében dús kamattal adja vissza, a mit arra szentelünk.

De midőn reméljük, hogy a Királyhágón innen lakók megteendik mindazt, a mit megbirhatnak, nem szabad-e szemeinket a Királyhágón tulakra is vetni?

Az irodalom és egyesetek nemes hazafisággal védelmezték ezen az összes királyság érdekében fekvő vonalt, reméljük, hogy szavukat emelendik ezen fon-tos szempillantások követelése mellett.

A szomszéd vármegyék és hatóságok el Pestig éppen oly élénken vannak érdekelve e vonal iránt, mint mi; reájok nézve a vasutak korábbi befolyása, obb anyagi viszonyokat biztosított, ők élvezték már

a közlekedés malasztját, s részvétlének maradtának-e közlekedési vonal egyedüli jövedője iránt.

Irodalom és hatóságok feladata fölkelteni ottan is a fényesen kitértetett szellemi részvét mellett az anyagi részvétet is.

Hogy mi fog ez érdekekben történni, azt nem tudhatjuk; de reméljük, hogy Erdély a kínálkozó alkalmat el nem szalasztandja annak bebizonyítására, hogy neki ez országos vonalra szüksége van, s hogy annak elmaradása közös csapás lenne hazánk területére nézve.

Felső-Fehérmege, aug. 6. 1862.

A program szerint megalakult új bizottmány tagjai-nak névsorát ígertem szerint következőleg közlöm:

A legnagyobb birtokosok részéről: Gróf Bethlen Gá-bor, gr. Mikes Benedek, Horváth Dániel, Pócsa Ferencz, Karácsoni János erzsébetvárosi főbíró, és Réthi János.

A nagyobb földbirtokosok részéről a belkerületből: Gr. Haller József, Maurer István, Béli Albert, Fogarasi János, Somogyi István és Könczei Elek; pöttagok: Kun István, Imecs János, Moga János és Joanovits Juon; a külkerületből: Maurer Gábor, Mihály Károly, Szabószlai Lajos, Könczei Károly, Gyulai Sándor és Gilyén József; pöttagok: Eperjesi Albert, Bolyai Gergely, Marosán Simon és Popovits Juon.

A járások községeinek részéről, a belkerületből, ré-teni járás: Csiki József és Vetesán Juon; pöttag: Georg Henning; hévízi járás: Gyorgy Mihail és Szamoil Andru; pöttag: Atyim Pecaleu; pálosi járás: Tamási Béla és Ni-culaj André; pöttag: Todor Mihály; hidvégi járás: Bartha Lajos és Constantin Nicolaj; pöttag: Csulak Zsigmond; pe-selneki járás: Könczei Ferencz és Németh Márton; pöttag: Pap Miklós; a külkerületből, hidegvízi járás: Nagy Tamás és Opris Juon; pöttag: Reindel Ernő; bolyai járás: Fronius György és Schobel Márton; pöttag: Dumitru Román; gezési járás: Fekete Juon és Juon Béla; pöttag: Veltján Juon; bükösi járás: Niculaj Milon, Román és Dumitru Rácz; pöttag: Schromm Simon; keresdi járás: Juon Bán és Georg Hartman; pöttag: Andreas Kraft; a brassói iparkamara ré-széről pedig: Jordáti Záhárie és Juon Naven; pöttag: Niculaj Záhárie: összesen 42 tag, ebből magyar 26, román 13, szász 3.

Az új törvényezési elnök Gresskovits, volt Vorsteher ő mlga megérkezett, régi ömerősei örmittason fogadák, s hogy elnöki székét elfoglalja, a hosszú folyosókon az al-sóbb személyzet gyors lépteinek felhangu kopogásából észre-vehető.

... i ... f.

Magyar-Péterlaka, aug. 10. 1862.

Tekintetes szerkesztő ur! Vidékünkbeli tudósítások ed-dig csak ritkán jelentkeztek a „K. Közlöny“ hasábjain, a most történt kebelázító esemény által felbiva érzem magam becses lapja igénybevételére, közölve a mi következők:

Folyó augusztus hó 9-én estéli 10 órakor ugyan is, a szász-régi baromvásárból hazajövő magyar embereket, névszerint pedig a M. Peterlaka és Petele közti közlekedő uton, 12 vasvillával, bottal, s más eszközökkel fölfegyver-kezett vetelei szász megtámadva, mintán a pénzbeli kifosz-tás nem sikerült, kegyetlenül megverték, marháikat szeke-reikből kifogva elrabolták, néhányat az emberek közül is magukkal hurezoltak. Kettő a megverték közül névszerint m. péterlakai Bíró József és andrásfalvi Dani János halálos sebet kaptak, többen, kik menekülni nem tudtak, legalább egy időre dologtalanná tetteket.

Mikor a vagyon- és életbátorság egyik falutól a má-sikig sincs biztosítva, mikor a szomszéd falu kiküldöttjei uton álló rablókat fosztják és gyilkolják békés időben a védtelen polgárokat: mit várhatunk jövőre? mit ha hazánk távolabb eső helyeibebe utazunk. Reméljük, Tordamegye tisztse az ily alávaló merényleteket, mintán panasz is té-tetett, nem fogja behunyással nézni.

A fenirtak hitelességéről bizonyosságot tenni bár mikor is, mind én, mind e falu előjárósága, és kik az eseményt látták készek vagyunk.

K. F.

Kézdi-Vásárhely, aug. 11-kén. 1862.

H á r o m s z é k K.-Vásárhelyről egy érdemes ref. lel-kész úrtól következő levelet veszszük:

Egy szomorító esetről tesztek tudósítást.

Három marosvásárhelyi jogász ifju: Soos Antal, Csiki Lajos és Nagy Domokos, azon szép és dicsőrekes válatatot tűzik ki a szűnidő alatt magoknak, hogy Csik- és Három-székét bentazzák. Elindulásuk előtt az iskolai előjáróságtól teljes hitelt bizonyítványt és ajánlatot is vesznek. Szeren-csénen be is jönnek Háromszékre, a mult hó közepén, s én magam adtam nekik az uti tervet, miként lehetne legezél-szerűben, és leghasznosabban bejárni. Elindultak tölem Szent György, Előpatak, Brassóba az oláh kiállítás megte-kintése végett, s innen vissza a más oldalon, fel az ojtói szorosig, hol a Rákóczi várat óhajták megnézni. Azonban

mikor ide értek minden pogyásznkat Bereczkbe hagyva, az ojtói contumáz director politikai gyanusság czimén őket elfogatja zsandárok által; ezen becsületes director székelőföldi passuson van bár, egy szót sem tud magyarul, a szegény fiúk hasztalan hivatkoztak iskolai bizonyítványaikra nem le-vén más utlevelek s ez okon elfogatva folyó hó 7-kén mint foglyok kísértettek ide K.-Vásárhelyre 8-kán reggelre. A mint megtudtam, legottan siettem a zsandárparancsnok-hoz, egy főhadnagyhoz, elbeszéltem neki, hogy ezek ártat-lan igaz utban járó utazók a mint láthatja iskolai bizonyít-ványukból; azonban elővette a jegyzőkönyvet, mely Ojtoz-ból ide küldettek, melybe a következők vannak: „ne politikailag gyanusok a határszélét nézegették, rajzolgatták, jegyezték, ez okon kétségen kívül, mint a határszélét mére-gető, rajzoló emberek, kik mappákkal járnak utlevél nél-kül, egy kitörendő forradalom előmunkálataiban járnak.“ Ez okon őket elfogatta, s küldi K.-Vásárhelyre, ezen jegy-zőkönyv melletti tovább, illetőleg Brassóba küldés végett, hogy az ott székelő katonai kormányhatóság ezen nagy bűnökhez méltó büntetését adja meg.

En igyekeztem felvilágosítani az illető zsandár főhad-nagyot, ezen állítás és gyanu ferdeségéről, ő meggyőződött ártatlanságukról, de mégis el nem bocsáthatá, azon okból, hogy ő bíró e tárgyban nem lehet. Elküldöttem hozzá a ki-rálybíró, Vizi Istvánt, a kinek kötelessége lett volna ezen polgári hatóság alá tartozó egyéneket a zsandároktól átvenni, s a főhadnagy hajlandó is lett volna átadni, de ugy látszik nem akarta átvenni. 8-kán 12 órakor elindították őket Bras-sóba. Az óta mi történt velek nem tudom. Megirtam még az nap jogtudor Dózsa urnak is, hogy kiszabadításukon mun-káljanak.

Szomorú állását jelenti helyzetünknek, hogy iskoláink hiteles okmányai mennyire nem becsültetnek és számba vétetnek.

Szerencsétlenség, hogy a királybíró saját hatósága alá tartozó egyének ügyébe nem avatkozik. *)

Az ily esetek a különben is gyéren utazó erdélyi fia-talság utazási vágyát egészen leforrasza, ha csak a méltó-ságos főegyházi tanács érélyesen föl nem lép az ily bánás megállítására.

Vajha a felséges kormányzék kiterjesztése magas fi-gyelmét az ily esetek megállítására.

Ezen hó 9-kén az itt államászó Kelner gyalogság zászlóalja őrnagyra nagy ünnepeit rendezett annak emiéké-re, hogy azelőtt 13 évvel, aug. 9-kén szabadult fel Temes-vár s ők magok is az ostrom alól. A czéllővő helyen fel-zászlózott téren lakomáztak egész nap, az őrnagy költségén toasztíroztak.

Udvarhelyszék, aug. 10-én 1862.

A napokban nemes Oláhfalú kiváltságos helységén vitt utam keresztül, s mig itt, mint rendes állomási helyen pi-hentem, egy igen különös esetről értesültem, ugyanis: a ne-mes helység lakóinak közkívánatára az alkotmányos uton beállítva volt tiszti személyzet, ez átmeneti időszakban is hivatalos állását megtartani hazafias kötelességének ismerte, s hivatalos működését a nemes község boldogítására s kül-lönsben a terhes körülmények enyhítésére ernyedetlenül is folytatta; a törvényzések felállítására alkalmával azonban, mivel kebelében a község az osztrák törvényekben elegendő képzettségű egyéniségekkel nem bírt, kénytelen volt nemes Udvarhely anyavárosból egy ülnököt: Kassai Farkas Ig-nác, és egy főügyészt: Kovács János negyvennyolcz-beli ügyvéd urak személyeiben egyenként 300 300 o. ért. frt évi fizetéssel, és pedig olyan kikötéssel megfogadni, hogy mivel a nevezettek folytonosan a nemes anyavárosban laknak, a község ingyen fuvarral is legyen köteles mind-anynyszer, valahányszor törvényes ülés fog tartatni, ellátni. En ugyan ezen alkuban semmi különös nem látok, mert ezen fizetés által a tudomány, az ész nincsen túlságosan fizetve; főképp, midőn az egyik, mint beszélék csupán ezen állomás megtarthatásáért állotta ki, és pedig igen dicsőre-tos a királyi táblán az osztrák törvényekből a nyilvános vizsgát; de látok megterhelteést, mely ez által különben is a legszegényebbek mondható helysége háramlik! . igen, mert Oláhfalú lakossága mindennapi kenyerét is a köztudat szerint csak a szomszéd csik- és udvarhelyszéki falvak er-deiből drágán megvásárolt fából készített deszka és egyéb építési anyagok folytonos szállításra által keresi, s ezért kétségkívül roá az egyébiránt is terhes adóján és pótlékan felül, ezen újabb megterhelteés igen nyomasztólag hat ak-kor, midőn kiváltságlevele értelmében a törvényzési osz-tályt is a honi törvényekből elegendő képzettséggel bíró kebli férfakkal tölthette volna be.

Valójában óhajtanók is, hogy felséges Fejedelmünk kegyelméből, valamint a Királyhágón tuli testvéreinknél az országbírói értekezlet megállítása szerint, a törvényhozás elhatározásáig is a hazai törvények életbe léptettek, és a perlekedés azok szerint foly, ugy innen is azok mielőbb alkalmazásba jönének, mert az osztrák törvényekbein járat-lanság miatt a megyék s város hatóságok végig képtelenek lesznek az autonomicus szervezkedésre **).

*) Nézetünk szerint a hiba éppen itt van. A vámrés mostani körülmények közt sejtet valakit gyanusnak, kivált ha nincs utlevele; de a polgári hatóságok kötelessége a méltatlanságnak rögtön véget vetni, és tartoznak védeni a polgár személyét.

**) E levél egy részét nem tőlünk függő okok miatt nem adhatjuk.

Továbbá jelenthetem, hogy az ideai adónak harmadik részlete behajtása véget is a katonai executio kiszállott, és ez reánk a jelen évi szüktérmet után nem igen vigasztaló, s különösen nem akkor, midőn a katonák a patkópénzen felül naponta bort, pálinkát háromszor is követelnek.

Végeztül pedig részvételjes kebellet tudatom, hogy nemes Zetelaka község lelképásztora nagyon tisztelendő Benedek Péter ur é. hó 6-án a délelőti órákban megszünt élni; benne a katolikus egyház egy hü és munkás tagját, a nevelés ügy pedig lelkes bajnokát veszítette! végtagyományja is csak nemes jellemét hirdeti akkor, midőn az Udvarhelyen levő „székely katolikus” nőnevelőnek 200, a Kadichfalvi pap fizetésének javítására 100 oszt. forintot hagyományozott, és ezeken kívül összes vagyonának egy negyedét a bethlenfalvi, kadichfalvi, fenyédi és küküllő keményfalvi szegény egyházak fölsegéltetésére hagyta!.. Pihenjenek csendesen az alig 44 évet élt derék pap, egyenes lelki emberbarát és hazafi porai!!

Felszólítás.

Az ideai általános és különösen Magyarországon nagy mértékben uralkodó szárazság a takarmányt itt és ott úgy annyira megzavarkította, hogy a baromtartó birtokosok minden figyelmüket kénytelenek arra fordítani, hogy barmaikat, bármilyen is, de a lehetőségig a legelősebb kiterjesztéshez. És minthogy egyik legnagyobb takarmány az olajpogácsa: az erdélyi baromtartó birtokosoknak ezen jó és a többi takarmányokhoz aránylag sokkalta olcsóbb takarmányt ekként figyelmükbe kívánjuk ajánlani; mit annál is inkább kötelességünknek tartunk, mert már eddig is Magyarországon több felszólítást kaptunk, az egész olajpogácsa készletünk eladására, mely eladást nem akarjuk addig megtenni, míg az erdélyi birtokosokat a netaláni pogácsa szűkegekre fedezésére föl nem szólítottuk, és csak is azon pogácsát fogjuk Magyarországra adni, melyre az erdélyi birtokosok, mint fölülsegesre magukat elő nem jegyzik.

Ennélfogva bátrak vagyunk a t. cz. birtokos urakat felszólítani, méltóztatassanak a netaláni rendelkezést folyó hó végéig megtenni, hogy aztán a megmaradott Magyarországra szolgálhassunk.

Órult állapotban adjuk a takarmánypogácsának mászát 1 ft 50 kr. o. é., holott azt jelenleg Pesten 2 ft 50 kr. egész 3 fittig fizetik.

Kiss testvérek,
az olajgyár tulajdonosai.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Szegedi lapok írják, hogy Ackner János Mihály evang. lelkész s ismeretes jeles régiségbuvár f. hó 13-kára forduló éjfélikor élete 81 dik évében elhunyt. A néhai több tudományos egyet tagja s a cs. kir. arany érdemjel tulajdonosa volt. Béke poraira!

— Az Ulrich részére adakozók névsorában az elkallott írás miatt lapunk 119 dik számában következő nevek hibásan közöltek: Tauffer Ferencz, Tanffer János helyett; Angol Sós, Angol Sós helyett; Reithiffa, Reithoffer helyett; Klasser, Stadler helyett; Olvashatlan, Sibolovszki; Lablai, Sallai helyett; Biasini János, Biasini Sándor helyett.

— Bécsi lapok kimutatását hozzák a bélyeg és taxai illeték összehasonlított állásának az 1860 és 61-dik közigazgatási években e szerint:

	1861.	1860.
Bélyegdíj . . .	11,063,793.	13,076,448.
Taxák . . .	784,562.	923,925.
Közzvetlen illetékek . . .	18,220,794.	19,760,421.

Összesen . . . 30,069,149. 33,700,794.

E szerint 1861-ben a jövedelemes 3,691,645 ft.

A legjelentékenyebb és Magyarországon a szerb vajdaság és a temesi bánságra esik 4,146,537 ftig. Erdélyben 394,452 forint. (A hivatalos kimutatásban nem említik be-)

zég, hogy 1861-ben az erdélyi hivatalos személyzetre való kiadás csaknem három millió forinttal volt kevesebb mint azelőtt, midőn a stempel többet jövedelmezett, mely a hivatalok fizetésére hozott be.) Emelkedett a jövedelem Magyarországon 292,622 ft-tal, Csehországon 250,614 ft-tal. A lombardvelencei királyságban 230,861 ft-tal stb. A kiadások ezen adónemekre kerültek 1861-ben 867,588 forintba, azelőtti évben 990,162 forintba, melyből Magyarországra 109,928 forint esett.

— A Királyhágón túl mind nagyobb mérvben terjednek a vidéki lapok, annyira, hogy számunk már versenyezni kezd a fővárosi lapokéval. Most Nagy-Váradon indítanak „Bihar” című politikai, társadalmi s kereskedelmi lapot, mire az előfizetés most küldetett szét. E lap október 2-től kezdve jelen meg hetenként kétszer. Ára egész évre 8 ft, évfolyamra 2 ft 50 kr. Szerkesztő Györfy Gyula, kiadó Hollosi Lajos.

— Budai népszínház. Szászhusz darab arany jutalom népszínműre. A „Magyar Sajtó”-ban a budai népszínház igazgatója által nemben hirdetett színmű pályázatot illetőleg, többek megkeresése folytán oda nyilatkoztam, hogy a két színműre kitűzött 60=60 aranyból álló összeg olvadjon egybe, s így 120 darab arany legyen annak jutalma, ki közhasznú nemzetgazdasági észműk terjesztése végett, a tagosítást és biztosítást fölalapozmél véve, legjobb népszínművet irand. A pályaművek a budai népszínház igazgatójához küldendők, s a beküldési határidő kiterjesztetik jövő 1863-ik évi január 1-é napjáig. Pest, augusztus 3-án 1862. Tyutkai Pap Antal.

— Bécs lakosságának a magyarok iránti hangulatáról a „Süßer” bécsi levelezője a következő eseteket beszéli, melyek napokban a Thaliaszínházban történt. Bergnek, a „Kikirikú” szerkesztőjének, egy új népszínműre adatok ott, melyben egy új divatu bécsi szembe állítatik egy bécsi emberrel a „ régi jó időkkel.” Az új divatu szabadelvűségével büszkélkedve, lenézi a régi idők emberét; mire ez aztán kifakad s körülbelől a következőket mondja: „Miert szidalmaztatok ti a mi korunkat? civilisálós eszméket tápláltok? hát a mi második Józsefünk a sötétséget terjesztette tán? szabadelvű miniszteretek van? hát a mi Sonnenfelstnek nem volt talán szabadelvű? Nem emlékszem, hogy Blumner megölték volna, pedig elég vastag dolgokat irt. És nagy politikákkal bányádán vagytok? Az országok, a birodalomnak egyes népei mily viszonyban állanak egymáshoz? A mi korunkban, üsem, a midőn a birodalom bajban volt, a magyar nemzet egyhangulag ezt kiáltotta: „vitam et sanguinem pro rege nostro!” Jelen voltak beszélők, hogy olyan tapsvihart, mint e szavaknál keletkezett, már régóta nem hallottak s a harsány „éljen” s „bravo” szólni nem akart.

— Az ausztriai államadósság szaporodásának áttekintése Hesztábornok előterjesztése szerint.

1755-ben tett az államadósság:	118,000,000 frtot.
1763-ban „ „ „	271,870,164 „
1773-ban „ „ „	263,705,643 „
1783-ban „ „ „	285,800,000 „
1793-ban „ „ „	425,300,000 „
1803-ban „ „ „	682,300,000 „
1813-ban „ „ „	728,784,264 „
1823-ban „ „ „	904,427,337 „
1833-ban „ „ „	1,038,261,558 „
1843-ban „ „ „	1,059,257,152 „
1853-ban „ „ „	1,727,469,821 „

E korszakon innen két annyinál több.

— Velencezében a rendőrségnek sikerült azon 18 tagból álló társulatot felfedezni, mely a bombák és roppenitók gyártásával foglalkozott. Élén az „Ost. d. Post” szerint egy magas rangú, német helytartósági hivatalnok fia áll. Azon vasúti tégnyök is elfogatott, ki az olaszországi proclamatiókhoz Velencezébe szállta. E felfedeztetések következményei már most is abban nyilvánulnak, hogy többen megjelennek a Márk-téren.

— Aszódon nagy szerencsétlenség történt, Rojko ügyvéd ur házában tűz ütött ki, nemcsak a házi ur 17 db. lábas jóságára lön a tűz martaléka, hanem édes anyja, 14 éves fia és sógorja is.

— Ö Felsége, gy. Pálffy, Magyarország kir. helytartója ő exeljának távirati jelentésére a tokaji tűzvész által károsult lakosoknak 2000; a komárommegyei Nagy-Megyer hasonló elemi csapás által sújtott lakosainak pedig 800 frtot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— Ö Felsége f. é. aug. 3-dikáról kelt legfelsőbb határozatával Hangea János, erdélyi majeri gör. kath. plébánost az iskola és lelkeszeti ügyekben sok éven át tanúsított hü és sikeres szolgálatait a koronás arany érdemkeresztel legkegyelmesebben földíszíteni méltóztatott.

— A „Patrie” a magyar kérdéssel következő cikket hoz: Most olvassuk a „P. Lloyd”-ban a magyar kancellár levelét, melyet a távirat már két nappal ezelőtt röviden említett. Szószert azt mondja, hogy a hétkükenység utján a magyar nemzet nagyobb eredményre tesz szert, mint a döllyfős átalakodottság kopár mezején. Ez által a magyarországi viszály határai újolag ki vannak jelölve a nélkül, hogy a kiegyenlítésre vezető út megemlítetnék. Éppen az a kérdés, melyik részen lehet azon döllyfős átalakodottságot találni, melyről Forgách gróf beszél, és melyik oldalról történ a kibékítésre irányított legnagyobb erőfeszítés. Az alkotmányos helyhatóságok visszaállításának Forgách gróf elene van, pedig maga elismeri, hogy ezek visszaállítása a maradandó kibékítés egyik eszköze lenne. E magatartás — úgy látszik — nem igen mozdítja elő azon közeledést, melyet Bécsben úgy óhajtanak. Az ausztriai kormány ellenvétele abban áll, hogy attól kell tartani, miszerint a megyei bizottmányok forradalmi törekvések tűzhelyévé fájulnak. Azt akarja megvárni, hogy előbb a megyei bizottmányok jogai gyakorlatának előleges feltételei szabatoson meghatározassanak. Legyen, de nem annyit jelent-e ez, mint folytonosan ugyanazon körben keringeni. A mit Bécsben forradalomnak hívnak, azt Magyarországon nemzeti szabadságnak nevezik. Az, mit az ausztriai kormány az „előleges feltételek” alatt ért: Magyarországon a helyhatósági szabadság megsekkításának nevezetetik. A magyarok által kívánt elégtétel megadásában késedelmeskedés, egy nehézséget sem old meg.

— A cs. k. kereskedelmi miniszterium a magyar udv. kancellária s a cs. kir. hadügyminiszterium egyetértésével b. Wenckheim Béla, b. Eötvös József, Trefort Ágoston és gr. Károlyi Sándor uraknak egy Mészáros Gyomáról Szarvas és Orosházán keresztül a Tiszaig vezető vasútvonal vagy, szarnypályák előmunkálataira, melyek Endrődről Szarvasra és Csabáról a Tiszaig, illetőleg Szegedig vezetnének, ebbeli beadványuk folytán, egy év tartamára az 1854. sept. 14-iki vaspályai törvény értelmében engedélyt adott.

— A „Korunk” említi, hogy Kozmatelkén, hol Barcsay Ákos Erdély fejedelmét, a kit kísértő, a mint Gürgényből Kövára vitték, Répafalunál megölték és a kozmatelkiek eltemették, köoszlop jelölő elhunyt helyét. E köoszlop az ottani román pap kivételével, helyébe tette sertes ölját és a köoszlop most is ott áll, mint annak talapzatja, a sertes öl alatt. O miga, Kolozsmegye kegyeletes főispáni helytartója ez ügyben bizonyára intézkedni fog.

Sajtóhiba. Mnt számunk főcíkjében egy értelemzavaró szó fordul elő. Az első lap, 3-ik hasáb a sz. 11-ik sorában „anyagi igazságot” helyett „annyi igazságot” olvasandó.

Székely-Keresztur, jul. 25. 1862.

Nyilttér. *)

(Visszatorlás.) A jámbor gazdát néha véletlen lármaharang veri fel éjjeli csendes álmából, tudára adandó, hogy tűz, víz, ellenség vagy más kártékony elem, vagy eset által

*) Az e téren megjelenő cikkekre nézve a szerkesztőséget csak is a sajtóhatóság irányábani felelősség illeti. Szerk.

TÁRCZA.

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

II.

A völgynyílás, hol ifjaink összetalálkoztak, keletről nyugatnak vonulva s kised tisztavízű havasi pataktól kísérve egy tágasabb völgybe szakadt, melyben e kis folyó nagyobbakkal egyesülve a Küküllő kigyózó habjait alakítja, melyek fényt játszó óriás selymeszálalag gyanánt görögnek alá a folyó medrében.

A helységet, mely alatt e folyónak mintegy gyökere kanyarodik el az egyik ágazat, összeszakadva egy sebesen rohanó csermelyllyel, mely távolabb a régi római kor elhagyott sóbányáit mossa, nevezzük Zováthfalvának.

Ez mintegy büttjében fekszik a Küküllő völgyének, a mennyiben a tájkép panorámájában a keresztül és hosszan vonuló hegylánczatok alatt a szemnek legelső megállapodási pontját alakítja. Ott emelkedik legelőbb azon csöndesen oda fekvő kékfűst, mely már távolról elárulja az emberi tanyákat, s melynek ködén a helység bádog kupozatu tornya a kies halmon fekvő egyház fehér homlokzatával lakályosan mosolyog keresztül.

A rakófalból épült zsindefedelt s építészeti színezetben teljesen egyalaku székely lakok közt némi tekintélyes méltósággal emelkedik ki egy nagyobb köépület,

mely ugy csinyára, mint az elrendezés kényelmére nézve korunk izléséhez képest igen sok kívánni valót enged; de melynek kereszt alakú fekévse s a fekete mohos falak között itt-ott kiesesorodó óriás kövek évszázadokra mutató feketesége, nagy részben igazolják látszótt a nép azon közös s mondhatni hagyományos állítását, hogy ez épületet valaha a hazánk felett átfutólag uralkodó gothok kezei építhették.

Annyi mindenesetre áll, hogy ezt az egész völgy gothus háznak nevezték, s birtokosai évszázadokon át oly tisztelben tarták azon zöld és fekete mohát, mely a falak egy részébe mintegy bele szívódott, hogy nem örömezt változtattak csak egy vakolással is annak ódonzsértiségén. A helyett a földesre fordított kiváló gondot, mely e család ctenodimot az idő foga ellen őtalmazza.

Ez antik ház kissé emelkedett pontján feküdt a helységnek, annál építészileg utjab, de szintén pár századot már kiállhatott körkerítés fogta el az udvar ultra néző részét, hol az idővel felnött utca emelkedése a kaput eredeti magasságából nem kevésbé szálítottá alább. E kapu egynevezett frontispiciummal volt ellátva, melyre nem igen művészi faragványu két oroszlány volt felállítva jobbról-balról félig tátozt szájjal, kinyúló nyelvvel s a természetesen sokkal nagyobb, mondhatni vaddisznói agyarakkal.

Az építészeti stíly, valamint a tulvénült ódonzsértiség minden bizarrsága mellett, dacára a rozsdás rácsokkal jól ellátott ablakok nem nagy terjedelmének s így az egyes szobák látszólagos mogorvaságának, ez épület, ez udvartelek még sem tetszett lakálytalannak. A kedves karesuságu fényt, me-

lyek mintegy őrt állottak az épület körül; a ház közvetlen tövében sürűn töltezt rózsabokrok, s szakaszonként a gazdag ágazatu kerti szőlőfajoknak csaknem a ház cserépfedezetéig felfolyó indái a vidáman csikorgó kerekesskut az udvar közepén s a körülötte pajzán szökdeléssel nyargaló apró házi állatok, azon régi jó patriarcalis magyar családok tanyái egyikét tüntették fel, hová a vendég mindenkor biztosan hajtatott be s hol a vándor, bújdosó mindig csöndesen hajthatá nyugalmra kifáradott tagjait.

Az estszürkület már egészen elborítá a nem kellemetlen táj képét, midőn fiatalainkat é ház folyosójára megérkezni láthatjuk, honnan csak hamar egy balkézre nyíló szobába tűntek, ugy hogy ismerőink közül csak Tobiaást láthatjuk már, a mint egy nagy porcelán mosdótállal a kerekesskútra halad s felfácsarva annak télt vedrét s egyszersmind tartalmát a mosdótálba átkölesönözve, a valahai hazaérkezhetésnek elevénbb tagmozgatásai által kitüntetett örömeivel és a mosdótállal sietett fiatalaink után.

Vilmos gyorsan öltözködött át Gábor ruháirából s csak hamar barátjától vezérrelve lépett be a szalomba, a mit azonban még a mult évtizedben még csak happalának szoktunk volt nevezni.

Ezen társalgási terem elég tágas s magasságára nézve magasabb volt, mint a hogy kívülről képzelni lehetett volna; mert a televény föld, mely évszázadok alatt nőtt fel az épület körül, zavarba hozhatta a szemét a ház talapzatának emelkedett vagy mely volta felől; s ezen felül ezen terem kupozatos magas boltozattal volt ellátva, melynek

felülemelkedése az egész épület koszorurendezatán, kitudja, hogy volt a fedélzet technikai elrendezése által kiegyenlítő? E kérdésre nem felelhetünk, nem lévén alkalomunk a ház híján megfordulni. A terem tiszta, izletes és lakályos volt; de nélkülözött minden felesleges fényt és ezizomat. Butorai a 18-dik század izlését viselték magokon s aligha utánoztok lehettek, legalább a virágfaragványokkal ékeskedő s metszett, színt ugvan még el nem hagyott, bárszonyba vonott karszékekben itt-ott a nem gyér szülők meghazudtolak a bárszonyzatnak évszázadosnál fiatalabb kinézését.

Az ablakok vonalában a földtől fel a bolt iv kezdetéig feketévé vált s virágmetszetekkel ezizomázott ablakborítók mutaták a fal ódon divatu s földszinti épülethez a mostani izlés szerint aránytalan vastagságát. Ez „ablakborítók reafordultak az ablakra, s valaha s még most is szükséges esetében az éjjeli függönyök helyét pótolák, mint egy azt árulva el szilárd anyaguk által, miszerint a régiek nem azért fedezték el átlátszó ablakait, hogy ne láttassanak; de bezárták magokat, elzárták ablakait az orvkezek vagy rosszindulatú éji kalandorok figyelmé és támadása elől.

A terem ódonzsérti kinézését emelték még a falon függő s váltig elfeketedett ősi képek, melyeknek mindenikén feltűnt egy szép családú vonásként a mely gondolkodást elárult nyílt nagy és mégis méla szem, mely ez ősz székely nemzetség legutolsó ivadékaiknál is az őskökeli feltűnt hasonlatot eredményezte. (Folytatjuk.)

igaz keresménye, sőt élete is veszélyben forog. Meg szokott ez történi gyakran még a szellemi és erkölcsi élet mezején is. Jelen b. 23-án nyugodtan beszélgettem békés családom néhány tagjaival házam tornácában, midőn is hírül adták, hogy becsületes s hivatalos munkásságom köre újságilag meg vannak támadva, e hír egyelőre — megvalloim zavarba hozott, nem tudván, honnan van és miért e véletlen megtámadtatásom? Azonban csak hamar ártértem, hogy e baj sz. udvarhelyi pap t. Bacconi Ádám ur tollából szivárgott előmbe, legott tisztába jöttem magammal, s már késő este lévén, ágyamba mentem, azon megnyugtató bizodalommal, hogy t. B. A. ur becsületes s igaz ügyem csatát többször akarván már lerombolni, most is csak oly erőteljes fegyverekkel fogott annak ostromlásához bizonyosan, mint mások, s hogy ha magamat az egyenes igazság után véndem, rám irányzott méregteljes nyilai megtompulva fognak önmagára visszabullani.

Más napra viradva, olvasom a „K. Közöny“ 108 d. számát s látom, hogy csakugyan meg vagyok támadva, még pedig éppen t. B. A. urtól; s miután cikksorozatát végig olvasám, nem boszankodva, de sőt sajnálkozva győződtem meg, hogy azon sorozatban nincs semmi igaz, nincs még csak egy betű sincs; valamint azt is ártértem abból, hogy a t. ur, kancsal cséplő módjára, nem oda üt, a hová néz; kiindulásakor a r. székét látván megtámadni, s mégis igénytelen személyemet vévén kintő fegyvere éle alá. Tudhatta s tudnia is kellett t. B. urnak azt, hogy a jelelt óvására tett ezaféle nem én, hanem egy különös bizottmányi testület fogalmazta, s a teljes jelenlevő papság miután azt megbírálván helybenhagyta, nekem csak annyit tettetett kötelességem, hogy azon ezaféleket írjam jegyzőkönyvbe s onnan szóról szóra kiírva küldjem fel a „K. Közöny“ t. cz. szerkesztőségéhez nyilvánossá tétel végett; husz vagy harmincz pap is lévén jelen ezen ezaféle bírálatán, azok közül bármelyiktől megtudhatta t. Bacconi ur, hogy a jelelt ezaféleket mások írták, s én, mint jegyző, csak is a közös munkálatot voltam köteles közzé tétetni. Honnan van mégis, hogy t. B. A. ur becsületromboló fegyverét egyedül csak is ellenem szegezi? s honnan, hogy annak veszélyesebbé tételére idegen tényeket hord elő, miket nem én, de mások cselekedtek s nekem azok gátlására sem erőm, sem módom nem lehetett? hisz így nem csak a maga saját, de még az első Ádám bűnét is rám foghatná valaki! Bizony mint az első ember meztelensége a rozsló aggatott figelapuk, úgy a t. B. ur lelkiülete is igen ki ri az óvasát takargató, de igen gyengén férczelt rágalom rongyok alól!

S még azt is tetszik állítani t. B. urnak, hogy jegyzőkönyvemnek nem lehet hitele azért, mert nem tisztázódik a székezés folytán s nem is iratik alá az elnök és jegyző által; s e szerint gyannja lehet az iránt, hogy abból én ki is hagyhatom azt, mi nekem nem tetszenék. Itén is tán a r. székét akará t. B. ur, vagy kell is vala hibáztatni; mert a jegyzőkönyv mind eddigelé a r. szék és összes papság akarata és helybenhagyása mellett vitetett, iratott és hitelesített is, s hogy ha ebben hiba s fogatkozás volt, annak terhe nem engemet, de a r. székét nyombhatná, s mégis megszokott hibás nézete szerint csak bennem egyedül keres e részben is hibát! Bár ritkán s akkor is csak — ugyisolván — maga figogtatásból ül benn t. B. ur a székezésnek folytán, mindazonáltal tudhatja azt, hogy én minden válaszokat határozatokat a szék színén írok meg, az elnök, székezőbírák s teljes papság jelenlétében; mindazokat egyszersmind elég érthetőleg valamelyiküknek s a többiek közt néha éppen t. B. urnak is; tudhatja azt is, hogy ha a közérdekű tárgyakat, véleményeket, határozatokat magam fogalmaztam, azokat mindig jóváhagyás vagy igazítás végett a tanácskozás folytán rögtön felszoktam olvasni; s még azt is, hogy bár a székezésnek folytán jegyzőkönyvet nem tisztázok, egyszer azért, mert a tárgyak többnyire éppen székezés végén szoktak összehalmazódni, s azokat mihelyt ellátják a bírák, legott honnaka sietnek s a tisztázást, mely két napot is igénybe venne, meg nem várhatják; másiktól azért, hogy ez köztünk soha gyakorlatban sem volt; de mégis azért a jegyzőkönyv hitelesítő marad mindig, a szék rendes tagjai tudtával helybenhagyásával vivén azt el honomba, s miután ott tisztáztam minden következő székezés elején újból felolvasom, jelen lévén egyszersmind mindenkor az impurum protocolum is, hogy ha tán biba történetek, az igazításba vétődjék; és a jegyzőkönyvek illetlen kezelésében még egyszer is sem a r. zsinat, sem t. B. ur, holott a jegyzőkönyvek felolvasásán többnyire jelen volt, hibát, ellenmondást vagy bármely fogatkozást is nem találtak, bátran merem állítani; ügyem igazolására nemcsak mint t. B. ur, egyetlen egy tanut, de az egész r. szék minden tagjait, sőt éppen magát t. B. urat is bizonyosággal szükség esetében eléallíthatván. Honnan van mégis, hogy a mit a r. szék az összes papság s maga t. B. ur is mindeddig jóváhagyta, azt most, még pedig újságilag nekem akarja hibául feltudni? Ezt én máséknél meg nem foghatom, hanem ha ebbéli eljárását t. B. urnak irántam rozsló indulata sugallatának s mélyen sértő személyeskedésének nézem, annyival is inkább, hogy a t. urnak ellenem ilyen mérges és boszus kiütrései már háromszor, sőt tán eddigelé hatszor is megtörténtek, bárha szégyennel kellett is mindannyiszor visszavonulnia.

Mit is várhatnék én egyebet attól az embertől, ki rám szánt boszus mérget még velem egy néven levő fiamra is kitöltöni nem itörzik, s azt a fogadott, sőt esküdt barátságát köntöse alatt, mint János Siserát, erkölcsiileg, halálosan megsebesíteni? Mekkodik, attól az embertől, ki még a polgári, tisztí és bizottmányikart is elég merész volt újságilag megtámadni, s azt saját városa nagycsúszásával egy nagyon kedvetlen surlódás terére szólítani; s mit mondjak elvi magatartásáról? mindez nem becsület, sőt éppen az ellenkezőt vonván maga után; sajnálom, hogy bár magam védelmére, de mégis a mondottakat a nyilvánosság elébe kelle adnom.

Bizony ha t. B. ur valami nagy talentumot képzel magában s azt másokkal is törekedik úgy hitetni el, sokkal nagyobb dicsőretére válnék, ha észvirágait nem az illetlen alaptalan rágalomokban, hanem a tudományok valamely nemében és ágában tenné ki szemléletre, megemlékezően a

bölcs azon utasításáról: „Ne forralj a te felebarátod ellen gonosz dolgot, a ki együtt ül bátorsággal s te veled.“ Péld. 3. 29. és szíven hordva idéztünk ama nagy horderejtő mondatát: „A mit nem akarsz, hogy mások veled cselekedjenek, te se cselekedd azt másokkal.“

Karácson Mozes, m. k.
e. megyei r. jegyző.

POLITIKAI HIREK.

ANGOLORSZÁG. Az angol trónbeszéd, melylyel a parlament f. hó 7-én délután a szokásos formások közt berekesztetett, így hangzik:

„Lordok és gentlemanek!

Ő felsége azon parancsát vettük, hogy önöket a parlamentbeni további jelenlét alól fölmentünk, egyúttal ő felsége köszönetét nyilvánítsuk azon szorgalmuk- és iparkodásukért, melyet az imént bezárt ülésszak alatt kötelességeik teljesítésére fordítottak.

Ő felsége azonban folytán közölnünk kell önökkel, hogy a külhatalmasságokhoz való viszonyai barátságosak és kielégítőek, valamint bizvást hiszi, hogy Európa békéjét semmi sem veszélyezteti.

Az észak-amerikai államok közt dühöngő belháború, fájdalom, meg nem tört erővel foly tovább, az általa okozott szenvedések pedig nem csupán az amerikai continensre szorítkoznak. Ő felsége azonban kezdettől fogva el vala határozva, hogy e harcban nem avatkozik, s eddig sem talált okot, hogy e szoros semlegességből kilépjen.

A török birodalom néhány határtartományában csend-zavarások történtek, s ő felsége konstantinápolyi követét oda utasítá, hogy egy, az 1856-ki párisi szerződésben résztvevő hatalmasságok képviselői által Konstantinápolyban tartandó gyűlekezeten résztvegyen, hogy az e konferenciában tárgyalandó kérdések a szövetségesek szerződési kötelezettségeinek, a szultán méltányos jogainak s kereszttyén alattvalói jólétének megfelelő értelemben oldassanak meg.

Ő felsége Chinában levő hadcsapatai egyetemben a francia császárral, valamint a kínai császár seregének közreműködése mellett arra használtattak, hogy a brit kereskedelemnek Chinában levő néhány főhelyét az ezen tág birodalom nagy részeit pusztító belháború káros befolyásai ellen védjék.

Uraak az alsóházak!

Ő felsége parancsolja nekünk, hogy meleg elismerést fejezzük ki önöknek ama bőkezűségért, melylyel az ez évi szolgálati szükségleteinek fedezését megszavazták; és ő felsége köszönetét fejezi ki ezuttal azon gondoskodásukért, melynél fogva ő felsége kikötői és hajóhadkészletei folytonos védelmi állapotba helyezvők.

Lordok és gentlemanek!

Ő felsége parancsából, csodálatát tartozunk kifejezni ernyedetlen buzgóságunkért és hazafiai szellemünkért, valamint az önkényesek által szerzett katonai képzettségért. Ő felsége örömmel vevé észre, mily barátságos viszonyok léteznek alattvalói s azon számos idegen között, kiket ez évben a hármaz királyság magához vonzott, s ő felsége hiszi, hogy a viszonyos barátság és jóakarát alapja e tisztelet csere által meg fog erősödni.

Ő felsége készségesen szentesíté ama szerződést, melyet az Egyesült-államok elnökével a rabszolga kereskedés elnyomtatása iránt kötött, és hiszi, hogy az Egyesült államok hajóhadának közreműködése saját hajóhadával sokat teend arra, hogy a pusztító bűn, mely ellen e szerződés irányozva van, elnyomassék.

Ő felsége ösztönre reméli, hogy a lépések, melyek a szegényebb osztályok közt terjesztendő nevelés támogatására a parlament által megszavazott segélyezések sikeresebb tételére történtek, nagy, nemzeti fontosságu tárgyat mozdítanak elő.

Ő felsége több közérdekű, ez ülésszak alatt önök által fölterjesztett intézkedést készségesen helybenhagyott. — A nagy szükség, mely néhány gyári kertletben uralkodik, ő felségét mély fájdalommal s meleg részvétellel, de csodálatlalt is tölti el ama férfias magatartás és utánzó erő iránt, melylyel e nyomást elviselik. Ő felsége hiszi, hogy azon törvény, melynek folytán a szegényügyi adminisztrációk új segélyforrásokról rendelkezhetnek, e szükségét enyhítendik.

A földbirtok átruházását könnyítő intézkedések emelni fogják a fekvő földbirtokok értékét, egyszerűsíteni a jog-ügyeket, és kevesíteni a vétel és eladás költségeit. A közégi adóztatás szabályozását tárgyzó törvény helybeli adók egyformább elosztását fogja eredményezni, míg az országutak jó karban tartásáról szóló törvény az ország több részében emelni fogja a közlekedési eszközöket. Az egységes mérték helyreállítását tárgyzó törvény Irlandban sok bajt fog megszüntetni, mely ellen, mint forgalomzavaró ellen, sok panaszt hallattak, s a szegény-törvénynek javítása lehelessé teszi ő felsége ir alattvalóinak, hogy jobb orvosi segélyt szerezhessenek. A kereskedelmi hajózás szabályozását tárgyzó törvény pedig, mint ő felsége hiszi, tüdős lesz a kereskedelmi hajóközlekedésre nézve.

Visszatérőkör a grófokba még fontos kötelességeik lesznek önöknek, s ő felsége forrón kéri a mindenható, hogy az ő áldása támogatással, láradózsáit s segítse ama czél elérésére, mely ő felsége folytonos gondja, alattvalóinak jólétére s boldogságára.

OLASZORSZÁG. Garibaldi egy Palermóból 10-kérl keltezett sürgöny szerint márc. Caltanisettába érkezett. Ezen város a sziget közepén fekszik, s a Palermóból Messinának vezető út fele, s néhány órányira van Catania tengerparti várostól. Azon hadoszlop, mely Girgentinél a királyi hadcsapatokkal összefütközött, Corrao és Bentivegna által vezetett; a többi hadoszlopokat maga Garibaldi és fia Menotti vezénylette, s ezek Messinának nyomultak. Egy más sürgöny szerint, a „France“ jelenti, hogy Garibaldi e hó 6-án érkezett el tartott Mazzinival Mistrrettában, a sziget északi részén, s az utóbbi visszautazott Maltába, Mazzinit

illetőleg az „Ind. belge“-nek e hó 3-káról Palermóból írják: Ha Garibaldi célja a Róma megtámadása, a megoldás következő lehet: Garibaldi vagy bajtani fog a királyi szavára, a mi legokosabb volna tőle; vagy tul teszi magát a törvényeknek, és akkor, önkénytelenül bár, átsap a mazzinista pártba. Az ő vezéri szerepe megszűnik e pillanatban, mivel azon férfiu, ki e pártot vezényli, ügyesebb, hatalmasabb politikus mint Garibaldi, Mazzini tudnivalik soha sem tűr tervének végrehajtásánál másokat, mint hadnagyokat, vagy legfőleg engedelmeskedő bajtársakat. De alkalmasint semmi sem lesz mindezekből; a tábornok soha sem fogadja el a személye feletti gyámságot; másfelől ő elébb lépett, mintsem visszavonulhatna; ő érzi, miként ha fegyverre szólította hivat, előre kell mennie, ha csak népszerűségét el nem akarja veszteni. Ő tehát előnyomuland, de nem azon czélpont felé, melyet oly nagy lármával kihirdtetett, hanem talán nemsokára jelenteni fogják, hogy az adriai tenger keleti partján vagy Görögországban szállott ki. A megoldás ezen módja, talán sokkal esélyesebb, mint első látásra gondolható. A fenyegetett kormányok mindenesetre elővigyázati intézkedéseket tettek. Nemcsak Görög- és Türkörszág vigyáznak partjaikra, hanem Ausztria is minden rendelkezése alatt álló hajóját kiindította Polából, hogy az adriai tenger partjain czirkáljanak; sőt Párisba érkezett tudósítások szerint különböző hadmozdulatokat tétet Istriában és Friaulban, és a fiumei helyőrség is segédsapatokkal látatott el.

A „Vaterland“ párisi levelezője állítása szerint „Róma megszabadítása“ Garibaldinak Victor Emanuel kormányával való egyetértése folytán következőleg van színe hozva: Garibaldi kiszáll a nápolyi tengerpart valamelyik pontján, s általános lelkesedés közt az egyházi államnak nyomul. Mihelyt a határra ér, a francia hadcsapatok oly hévvel nyomulnak ellene, hogy Róma egy pillanatra kitörtetik általuk. A rómaiak e pillanatot fölhasználják, a batárok átlépése a Rómában a franciaik helyének elfoglalása végett, természetesen azon nemes czélból, hogy a forradalmat megzabolázzák. A midőn a franciaik visszajönek, az olaszokat már ott fogják találni, s miután ezek csak azért jöttek, hogy Rómában a franciaikat a rendfentartásában segítsék, azonnal testvéri kezet nyújtanak egymásnak, s így Róma Olaszország fővárosa leend.

A hivatalos „Giornale di Roma“ pedig a következő levelet közli, mely Siciliából küldetett ő Szentségéhez, Garibaldi terveit illetőleg: „Szent atyá! — mond a levél — a szentsékeknek egy hit fia szabadságot vesz magának, elmondani Szentséged lábál előtt, hogy itt, Siciliában, már előkészített az expedició, Garibaldi vezénylete alatt, a római államok ellen. Az olasz hajóhad 5000 olaszt szállított ki ezen vidékre, a siciliai garibaldistákkal leendő egyesülés végett. A szabadelvűek a következő tervben egyeztek meg: a szabadesapatok benyomulnak Szentséged államaiba, mindent, Róma kapujánál mindenkit forradalomra fognak fel-szólítani, aztán a római titkos bizottmány benn néplázadást fog előidézni. Erre dictatura állítatik fel, népszavazás tartatik, s az annexió végrehajtatik.“

A „Pungolo“ szerint a francia és olasz kormány közt egyezés jött létre, mely szerint az utóbbinak meg van engedve a pápai területen is földözni a rablókat. Ugyanazon lap (aug. 6-kán) ír, hogy Garibaldi magát dictatortá akarja kikáltatni Siciliában.

A „Dritto“ írja: Mondják a francia kormány rendeletet adott ki a nápolyi vizeken czirkáló hajóknak, hogy igyekezzenek Garibaldi személyét kézrekeríteni (?).

Az ang. 7-kén Turinba érkezett lapok Garibaldinak egy új kiáltványát közlik, melyet Sicilia lakosaihoz intézett, mielőtt a ficuzzai erdőbe vonult volna vissza. E kiáltvány itt következik:

„Palermo lakosai!

„Európa, az egész világ kimondta már ítéletét a római kérdésben, s az olasz főváros hatatlan megszállásáról; ez ítéletben maga a szent igazság szól.

„Ti, az olasz újjászülés kezdői, e nagyszerű műnek főfő szerzői, érzitek a nemzetre súlyosodó szégyent, s lemosására készültök most.

„A felszítet hozzá méltóan viszhangoztatja szavakat, s ha kell a világ békéje, mindenkinek bele kell nyugodnia 25 millió ember jogos akaratába.

„Titeket méltatlansággal töltönek el a kormány intézkedései, s most még tetézik e méltatlanságot azon férfiu visszahívásával, ki oly méltán nyere meg sziveiteket. Igen, Pallavicino marquis visszahívása új eszélytelenség. A szabadság e veteránjának és vértanújának elvesztésén kívül szenvednetek kell raadásul azok tévedéseit, kik lelépésének okai.

„Ezen emberek eltűnnek, de az olasz nemzetiség eszméi soha el nem veszhetnek. Ez eszmék nevében szenvedtek oly sokat; ez eszméket ti megörökítő szavakban kiáltatok ki két ezer övnyi remény és családás után.

„Mi erősek vagyunk — annál fogva nyugodtagnak és önértőzőnek kell lennünk.

„El kell távoznom; de remélem, rövid időre. Szívem veletek van, távolban úgy, mint hozzátok közel. Programunk ugyanaz, a melyet együtt kiáltánk ki dicső torlaszaitokon: Olaszország és Victor Emanuel. E programmal fogunk Rómába jutni és Velenczébe.

„A szerencse még egyszer fog mosolyogni az olasz szabadság amaz ifjú veteránjaira, kik Minervaként tetőtől talpig fegyverkezve pattantak elő kebeléből.

„Számítok rátok, mint szerencsénknak sarkkövére, mint működésünk basisára, melyen büszke veteránjaink a rabszolgák felszabadítása munkájában erős támaszt fognak találni.

„Palermo, lul. 31.

mind haláláig a ti Garibalditok.“

Nápolyból 10-kérl kelt sürgöny szerint ott tiltott toborzás miatt éjjel elfogatások történtek. Ungia tábornok, Sicilia új kormányzója, midőn a nemzetőrség tisztjei nála testileg tisztelkedtek, egy beszédet tartott, melyben emliti, mily fájdalmasan veszi, hogy a király s a parlament által elítélt törekvésnek — melyet most még csak törvénytelen demonstrationnak nevez — élén egy oly név áll, mely

az olaszok előtt oly kedves. Tudom — mondá — hogy rossz akaratú emberek azt hirdetik, hogy a meghasonlás csak lát-szolagos; ime én, mint a kormány képviselője, mint becsületes ember, mint loyális katona ezennel kijelentem, hogy az a király, a parlament és a kormány ellensége, ki a királyi proclamatio után is törvénytelen módon fegyvert visel s az országot a polgárháború veszélyeinek továbbra is kiteszi.

Genuában — mint egy aug. 10-diki távirati sürgöny jelenti — egy készülöben levő demonstratio elnyomott. Ratazzi a kamarában kijelenté, hogy a 45 dik ezred hűtlenségéről származó híre hamis. Franciaország kijelenté, hogy Garibaldi kiszállását, történjék az bármelyik ponton, meg fogja akadályozni.

Ujabbak. A „P. H. írja: Tegnapelőtti lapunk táviratgyöngyöi említék a fogadtatást, melyben a magyar orsz. gazd. egyesületnek a nagyváradi-kolozsvári vasút ügyébeni küldöttsége a Felségénél részesült. Érdekes részletekként említjük fel a bővebbi tudósításokból, hogy a küldöttség gr. Károlyi György, gr. Zichy Ferenc és b. Sennyey urakból állt. Gróf Károlyi, mint a küldöttség szószoka először szólott, utána gr. Zichy, ki mint szakember bővebben fejtegette az ügyet. A Felsége feleletét sürgönyeink közölték már. A küldöttséggel ezután a Fejedelelem több ideig kegyeltjesen társalgott, s az illetőknek alkalmuk volt ekkor örvendetesen meggyőződnie, hogy a Felsége fontos ügy egész jelentőségével tisztában van és ezt gondos studium tárgyává tette. A küldöttség tagjai meggyőződtek ekkor arról is, hogy ez ügyben még semmi sincs elvesztve, ha csak az országban meg van azon kellő kitartás és áldozatkészség, mely a vállalat szerencsés befejezéséhez okvetlenül szükségeltetik. Jó kezdeményezést tettek azzal, hogy az erdélyi bizottmány tagjaival aug. 11-én a küldöttségi tagok Bécsben értekezletet tartottak, hogy az ügyben a közös eljárás megállapításáért. Az erdélyi bizottmány egyik tagja, Maager ur jelenleg Londonban van s ott működik érdekében. Brancovanu hg. kinek az oláh-moldva vasútra szabadalmazott engedélye van, s ki jelenleg Lon-

donban alkszik az angol tőkepenzesekkel, visszautaztatban Pesten tölt hosszabb időt, hogy — a mennyire lehet-séges — a nagyváradi-kolozsvári vasút-vállalat képviselőivel egyezséget alapíthasson meg, mely a kölcsönös érdekeknek megfelel. Jó volna, ha addig tisztában lennénk, hogy mily segélyezéssel járulhatunk az erdélyi vasúthoz, melynek költségei 70 milliomra vannak kiszámítva. A „P. L.“ bécsi levelezője azon véleményben van, hogy ily roppant összeghez a kamatbiztosítás nem elég, s az általános segélyezéstől, hogy t. i. mindazon vidékek, melyek a vasútból reménylhetőleg hasznot húznak, vagy az illető telkek átengedése, vagy más adományozásokkal járuljanak a közös ügyhöz, sokkal sikeresebb eredményt vár. Természetes, hogy mindezek szabályozása az országgyűlés tiszte lesz.

— Belgrád, aug. 6. Az „Agr. Ztg.“ írja: Tehát vége szakadt, legalább diplomatiailag a török-szerb drámának. A konferentia bevégezte munkálkodását, s mint előre látni lehet, a Portára nézve, a főpontokban igen kedvezőleg. Belgrádvárnak leromboltatása, s a többi várakból kitakarodás szövegére se került, s a hatalmak képviselői egytől egyig, — még Orosz- és Franciaországot sem véve ki, mind abban állapodtak meg: hogy a párisi szerződésben megállapított helyőrségi jogát Törökországnak Szerbiában szükség a maga épségében fenntartani. A Porta egyebiránt, — mint már Achmed Vefik effendi is megígérte Garasanionnak találkozás alkalmával — engedményeket tett a szerb népek, az Obrenovics család örököségi jogára s arra nézve, hogy joga legyen az usztanban a nép haladásának igényeihez képest változtatásokat tenni, valamint a Szerbiába telepített törökök hatósági illetőségére nézve is.

— Turin aug. 9. (Garibaldiról) A garibaldistáknak a királyi csapatokkal történt első összeütközéséről Palermoból következőleg írnak: „Girgentiből jelentik, hogy egy század gyalogság a Bentivegna báró parancsnoksága alatt St. Stefanonál álló 1200 önkénytes-sel összecsapott, s a század, rövid csata után St. Stefa-

not elfoglalta, 60 fegyvert zsákmányolt, a szabadcsapatok pedig szétesztettek. A „Monarchia“ szerint ez összeütközés véletlenségből történt; a garibaldisták néhány lövés után szétesztettek, két halottat és több fegyvert hagyván a csatatéren.

— Dresden, aug. 12-én. A mai „Dresdner Journ.“ jelenti: Az Elba vámszabályozására vonatkozó tanácskozások, melyekben Ausztria, Poroszország, Szászország és Hamburg résztvettek, teljes egyezményre vezettek; csak a jegyzőkönyv aláírására van még szükség.

— Páris, aug. 11. A „Pays“ jelenti, hogy Napoleon pénteken nem fog hivatalos beszédet tartani.

— Turin, aug. 11. A „Discussione“ jelenti, hogy a kormánytól egy jegyzék küldetett szét, mely azon elhatározást mondja ki, hogy a törvénynek tekintély szerzetetik, egyuttal azonban a romai megszállás továbbtartásának veszélyeit is constatirozza.

— Milano, aug. 12. A mai „Perseveranzának“ írják Turinból 11-ről: Állítják, hogy a Palermoból jelentett tüntetések nem fordultak elő. Sok önkénytes utlevélét kéri, hogy hazájukba távozhassanak.

— Palermo, aug. 11. Garibaldi Cabardo s Pietra-Perzia felé fordult. Ugylátszik, hogy Messinának tart.

Gabonaár Kolozsvárt Augustus 14-én 1862.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 3 frt 80 kr. Elegybúza 3 frt — kr. Rozs 2 frt 40 kr. Árpa 1 frt 40 kr. Zab 1 frt 10 kr. Török-búza 3 frt 10 kr. Pityóka 1 frt — kr. Marhahús 15 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Aug. 14-kén: Nemzeti köcsön 82.30. 5%. Metalliques 70.20. Bank-részvény 784.—. Hitel-részvény 208.10. Váltó Londonra 128.40. Ezüst 126.50. Arany 6.12.

Aug. 12-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országi 72.25. Erdélyi 69.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

Sz. 2551. 1862.

Haszonbéri árverési hirdetmény.

Sz. kir. Kolozsvár város közönségének a külvárosban, úgynevezett Hidkapu előtti nyolcz kerekű és libuzgató 4 kerekű lisztelő vízi malmal lak- és vasművesi alkalmatosságokkal együtt, folyó 1862. szeptember 29-étől 1863-ik szeptember 29-éig hat egymásután következő évekre leendő haszonbérbe adása a Felséges kir. főkörmányszéknek idei július 28. 18673. 1862. számúrendelete alatt helyben hagyatván, ezen haszonbérbe adásra nézve az árverés a tanácsháznál városgazdai hivatal szobába folyó 1862 augusztus hó 29-kén, úgy a délelőtti mint a délutáni hivatalos órákban fog megtartatni.

A nyolcz kerekű belső malomnak köpadja jelenleg munka alatt lévén bérvágyók oly figyelmeztetéssel hivatnak fel, irt időben és helyen megjelenni, hogy:

A) A haszonbéri tárgyak minőségéről és a szerződés feltételeiről az árverés előtt kellő ismeretséget szerezzenek, mert árverés alatt ugyszintén utána az ellenvetésnek hely nem adatik.

B) Az illető közigazgatási hatóságoktól erkölcsi magokviseléséről nem különben a vállalatot, haszonbérbe és szerződésből kifolyó kötelezettségeket biztosítható vagyoni állapotjáról tanuskodó hiteles bizonyítványokkal, valamint

C) a felsőbb helyen megállított 5106 frt. azaz ötezer eger száz hat ft. o. é. fölkiáltási összegnek 10%-ével ellátva legyenek bántapénz letétele végett.

A felső helyen jóváhagyott szerződési feltételek naponta áttekinthetők a tanácsháznál a városgazda hivatalszobában a hivatalos órákban, de azok az árverés kezdete előtt is fölolvastatnak.

Sz. kir. Kolozsvár város tanácsa 1862. augusztus 12-iki üléséből.

Gothárd József főjegyző.

Sz. 70. 1862

Hirdetmény.

(3—3) (663)

Nemes belső Szolnokmegye alparéhi járási kiküldött bíróság részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint Mezei Pálné mint végrehajtó részére 273 frt 60 kr. o. é. követelés és járuléka erejéig N.-Loznai Kovács Elek Oszvaly helységében lefoglalt és becsült fekvősegei u. m.

a) Egy lakó ház, csűr és 1240 ☐ ölös telek becsült ára - - - 240 frt. o. é.

b) Más telek becsült ára - - - 40 " " "

c) 9 darab külső földek 249, 256, 1120, 1148, 1151, 1235, 1824 - - - 322 " " "

és 1836 Topr. számok alatt becsülve - - - 322 " " "

folyó év augusztus 30-án vagy szeptember 15-én mindenkor d. e. 10 órákor helyett Oszvalyban nyilvános árverés után fognak eladatni, és pedig az utóbbi napon a becsáron alól is, melyre a venni szándékozók kész pénz fizetés mellett ezennel meghívotnak.

Egyszersmind felszólítanak mind azokat, kiknek ezen elbeesült javakhoz valami hypothecalis igényük lenne, az árverezési határnap bekövetkezése előtt ezen jogukat alolirt kiküldött járásbírószághoz bejelenteni, mivel ellenesetben az elbeesült javak elárvereztetnek és az abból eredhető károkat az illetők magoknak tulajdonítsák.

Az alparéhi járási bíróságtól, Dézs, augusztus 7-én 1862.

NEM HIVATALOS.

(665)

(1—3)

Ifj. gr. Haller György urnak a m.-vásárhelyi országutban eső ugrai vendégfogadója f. évi Sz. Mihály napjától kezdve 6 évekre kiadó.

(655) **Tized valósitási ügyben.** (8—8)

„Tized valósitási“ ügynökségünk helyettesítését

Belső-Szolnokmegyében ifj. tek. Pataki Dániel ur Dézs, —

Dobokamegyében tekintetes Nagy Sándor ur Szamosújvárt, —

Tordamegyében tek. Ersek Elek ügyvéd ur Tordán, —

Alsófejmegyében tek. Szabó Ferencz ur Nagy-Enyeden —

szíveskedvén állválni, ezen tárgyban ha még lennének utánlagos utasítások a földbirtokok urak részéről, egyenesen fenn nevezett urakhoz intézethetnek.

Nuridsán Testvérek.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kiadó szállás.

(3—3)

A szénutczában 350 szám alatt, vagyon egy kiadó szállás, felső emeletben 5 szobával, kamarával, istállóval, pincével. Lehet iránta tudakozódni helyitt a tulajdonosnál.

ISKOLAI KÖNYVEK ÜGYÉBEN.

Miként eddig, úgy a közelgő iskolai évben szükséges könyvekre nézve is bátor vagyok az erdélyi t. cz. tanár urakat és a népiskolák tanítóit tisztelettel felkérni, szíveskedjenek a szükséges könyvek mennyiségéről engem minél előbb értesíteni, hogy azokat a **kellő időre** késedelem nélkül megküldhessem. A bolti árak minden körülmények között szigorúan megtartatnak; és a megrendelések a **lehető számú ingyen példányok kíséretében, pontosan és gyorsan** eszközöltetnek.

Végül még szükségesnek tartom megemlíteni, hogy iskolai irodalmunk legújabb termékeit szívesen elküldöm megtekintés és választás végett, a nem használható könyvek azután bármikor visszaküldhetvén.

STEIN JÁNOS

erdélyi muzeum-egyleti könyvtáros és kiadó.

(613)

16/8 1862.

(5—8)

VIRÁGGYANTA (BLÜTHENHARZ) a háziállatok terméketlensége ellen,

mint: ménlovak, kanczák, bikák, tehének, disznók, juhok és kecskék.

A vele eszközölt kísérletek folytán mindig biztosan hat, s azért legjobban ajánlható. A raktárnok uraknál e szer jószágáról számos bizonyítványok állnak megtekintésre.

Ára: ménlovak és bikák részére 60 kr. kanczák, tehének, disznók, juhok és kecskék részére 50 kr. osztrák értékben.

Továbbá:

KORNEUBURGI MARHAPOR

lovak, szarvasmarhák és juhok számára

jónak találva több évi kísérletek által s egyszersmind a porosz király ő Felsége löistálóban, ő Felségének vezérőrnagya s főlovászmestere ő nagyméltósága meghagyása folytán Willisen ur sokszoros öbújánál, dr. Knauert I. osztályú gyógyszerész és az üzbírszék királyi istálló főlóorvosa elismerése szerint, — mindig:

LONÁL: torok-mirigy, bélgörcs, étvágyhiány eseteinél, s különösen a lónak teljes épségben s tüzesen tartására.

SZARVASMARHÁK: a vérteljesnél s a tehének felpuffadásánál (szeles has), kevés, vagy rossz tejeljesnél, melynek minősége ennek használata után meglepőleg javul, — tüdőbajoknál; bornyuzás alatt ennek teheneknél alkalmazása igen előnyös, valamint a gyöngye borjuk is láthatólag fejlődnek ennek beadása miatt.

JUHOK: máj-metely elhárítására, az altest rothadásánál s más bajainál, hol a tehetlen-seget tönkre teszi.

Kapható valódi minőségben:

Kolozsvárt: Wolf J. gyógyszer; Szebenben: Zöhrer F.; Dézs: Krémer Samu; Nagybalvány: Popp S.; Szász-Régenben: Dietrich és Wagner; Tordán: Welits Gabor uraknál.